

Slutrapport

Ett livskraftigt centrum

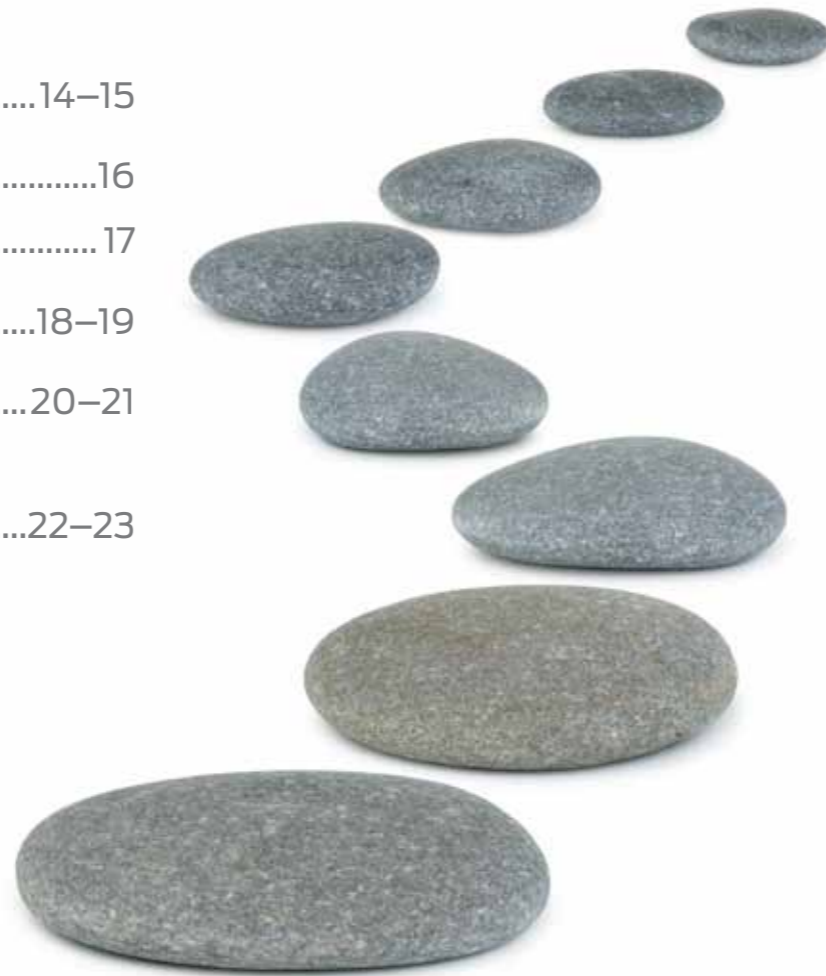

Projektledarens krönika

☉ Innehåll

Projektledarens krönika.....	3
Korta projektfakta	4–5
Arbetsprocessen med att ta fram en utvecklingsplan.....	6–9
En plattform som fortsätter driva centrumutvecklingen	10–11
City Mariehamn – den nya centrumsamverkansplattformen.....	12–13
City Mariehamn arrangerar Vår i City	14–15
Affärsutvecklande aktiviteter	16
Utveckling av stadsbilden	17
Fokusområden i centrum.....	18–19
Städer med ambitioner	20–21
Handlingsprogram och rekommendationer	22–23

Bilder på pärmen: Studio Ö
Layout: Strax Kommunikation

I april 2011 startade vi en resa som ingen av oss riktigt visste var den skulle sluta. Vi hade siktet inställt på ett mer livskraftigt centrum, ett mer lönsamt och attraktivt centrum, som skulle locka boende och besökare.

Till vår hjälp under processens första år hade vi Lars Backemar och Janne Sandahl. Båda med mångårig erfarenhet av processer för att utveckla stadskärnor. De fick lära känna ålänningarnas ”misstro mot svenska konsulter” på samma gång som de rönt uppskattning för sitt stora kunnande. Vi fick lära oss det som forskning och erfarenhet visar; för att lyckas utveckla en stads centrum behöver vi samverka.

De som driver verksamheter i centrum, fastighetsägare och staden, behöver samverka inte bara i mänskliga möten, utan även genom att alla bidrar med pengar till en gemensam centrumsamverkansplattform. Där ska vi sedan tillsammans bestämma vad vi ska satsa på. Alla betalar utifrån sina förutsättningar beroende av storlek, läge och verksamhetstyp.

I januari 2012 visste vi vad vi skulle göra. Politikerna pekade med hela handen och fastighetsägarna backade upp. Men det var för sent, kanske någon tänker skadeglatt. Och visst var det sent, men bättre sent än aldrig säger ordspråket. Det var för sent för att de internationella kedjeföretag som visat intresse att etablera sig i Mariehamns centrum skulle komma hit. De valde det nya köpcentret, som skulle öppna drygt ett år senare, strax utanför stadsgränsen. Det var dock inte för sent att börja samverka. Även om det inte var lätt. Även om det inte var självklart. Tack vare en kärna av verksamheter och fastighetsägare, som hela tiden trott på denna process, kunde vi efter hårt arbete hösten 2012 samla 55 företag, som skrivit avtal att satsa pengar och energi i en gemensam samverkansplattform, som vi kallar City Mariehamn. En milstolpe i projektprocessen var nådd. Så skulle den då upp till bevis, vår centrumsamverkan. För att hjälpa till i den processen anlätade vi Britt Biskop, som centrumledare under 2013. Det gällde att gjuta mod i centrum och skapa framtidstro igen. Med evenemanget Vår i City ville vi visa att vi inte givit upp. Det finns hopp och glädje även i stadens centrum. Och det blev en succé, med satsning på morgonshopping, vårputsade gator och ett fullsmockat torg. Vår i City visade vad vi kan göra tillsammans: staden, verksamheter och fastighetsägare.

Foto: SMS Video/Jeremic Slavoljub

Genom projektprocessen har vi lagt grunden och City Mariehamn fortsätter jobba där projektet slutar. Den fortsatta resan kan säkert bli stundtals stormig och svår, när olika kulturer ska mötas i sak kring samma bord. Verksamheter som vill ha klirr i kassan på lördag, fastighetsägare som inte har lika bråttom och politiker och tjänstemän, som är vana med längre beredningar, beslutsprocesser och besvärstider. Samtidigt ska vi minnas att den vackraste av alla stenar är den som nöts allra längst mot andra. Genom samverkan kan Mariehamns centrum nötas fram till att bli den vackraste lilla huvudstadsstenen i hela Östersjön. Ja kanske i hela världen!

Jag vill framföra ett stort och kärleksfullt tack till alla som på olika sätt engagerat sig i projektprocessen. Och jag avslutar med att önska City Mariehamn fortsatt lycka till i arbetet med att utveckla centrum.

Allt gott!

Ewa Danielsson
Affärsutvecklare och projektledare, Ålands Näringsliv

Korta projektfakta

Bakgrund

Bakgrunden till projektet Ett livskraftigt centrum är att Åland behöver en stark centralort. En centralort som lockar till inflyttning och affärer för att kunna behålla det välstånd vi har idag.

Staden hade sina visioner och sin planering. Ålands Näringsliv (då i form av Ålands Handelskammare) hade tagit fram en plan

för centrum. En förprojektering hade gjorts med ERUF-medel. Förprojekteringen visade att vi bara kan lyckas i framtiden om vi gör saker tillsammans. Staden beslöt att gå in med finansiering och vi fick finansiering från EU. Ålands Näringsliv tog på sig rollen att driva projektprocessen.

Stadskärnan skall bli ett lockbete

Det är viktigt för det åländska näringslivet att fler människor hittar hit. Därför satsar man nu 450.000 euro på att göra Mariehamns centrum så attraktivt att det lockar till ökad inflyttning.

Stadens absoluta centrum, det vill säga området mellan Styrmansgatan i norr och Storgatan i söder, Ålandsvägen och Östra hamnen, är inte speciellt charmigt eller attraktivt. I synnerhet inte då butikerna har stängt för dagen.

Det här vill både näringslivet och politiker nu ändra på. Visionen är att Mariehamns centrum skall bli så blomstrande livskraftigt att det i sig skall locka fler inflyttare och besökare till Åland.

Företagarorganisationen Ålands näringsliv startar nu projektet "Ett livskraftigt centrum". Under en period på tre år skall man ta fram ett system för hur man skall blåsa positivt liv i centrala Mariehamn.

Utomstående experter
Projektet har en total budget på 450.000 euro. Halften finansieras med pengar från EU:s regionala utvecklingsfond, staden skjuter till 195.000 euro och landskapet 225.000.

Pengarna skall bland annat användas till att engagera utomstående experter och till att ordna affärsutveckling och coaching för de köpmän och företag som finns i området.

Två konsulter från Sverige, **Lars Backemar** och **Janne Sandahl**, är redan knutna till projektet och kommer hit nästa vecka för att starta processen.

Utveckla stadskärnan
Backemar arbetar med att utveckla konkurrenskraftiga och attraktiva stadskärnor genom att ta fram visioner som bygger på samarbete mellan kommunen, fastighetsägarna och andra som är verksamma i området.

Sandahl är teknologie doktor i trafik och stadsbyggnad och arbetar med förnyelse av svenska stadskärnor. Han har varit professor i trafikplanering och centrumfunktion vid Kungliga tekniska högskolan i Stockholm och vid den internationella handelshögskolan i Jönköping.

Fler specialister kommer att knytas till projektet kring frågor som rör till exempel utformning av stråk i området, parkering eller designförslag.

Ett komplement
Den centrumplan som skall tas fram kommer i framtiden att fungera som ett stags komplet-

VILL UTVECKLA Projektledare Ewa Danielsson, Daniel Dahlén från Ålands näringsliv, näringsminister Torbjörn Eliasson och Johan Ehn, ordförande för stadsstyrelsen, representerar här projektet "Ett livskraftigt centrum" som skall utveckla stadskärnan i Mariehamn. Foto: Erkki Santamala

Projektets mål

Målet är att man efter tre år har höjt attraktionskraften och stärkt stadens roll som centralort. Dessutom hoppas de som står bakom projektet att de har

- med alla aktörer
- systematiserat arbetssätt för att utveckla centrum i samarbete
- skapat förutsättningar för inflyttning
- gjort det möjligt att behålla arbetsplatser och service
- fått färdiga designförslag och lösningar
- beslutatslag för investeringar
- hjälpt stadens köpmän att utveckla sina företag genom olika projekt och coaching.

Syfte

Att skapa ett mer livskraftigt och attraktivt centrum, som är en tydlig och drivande del av centralorten för Åland.

ment till det egentliga styrmedlet, stadsplaneringen.

– Från stadens sida är vi mycket glada över det här projektet. Det skapar en ny grund att stå på och vi kommer att ta aktivt del i arbetet, säger stadsstyrelsens ordförande **Johan Ehn** (M).

– Staden kommer att involvera medborgarna från början. Genom att få alla som berörs att känna sig delaktiga kan vi förhoppningsvis undvika konfliktsituationer. Nyckeln finns hos dem som verkar och bor i centrum.

Stark centralort
Landskapsregeringens andel i projektet finansieras med medel från näringsavdelningen, någon

tilläggsbudget krävs inte.

– Det är viktigt för hela Åland att ha en stark och attraktiv centralort, säger näringsminister **Torbjörn Eliasson** (C) då han får frågan varför landskapet väljer att satsa pengar på Mariehamns centrum.

Eliasson betonar att all inflyttning är viktig för det åländska näringslivet och att många andra berörs positivt om företagsmässigheten i centrum blomstrar. Han tror också att stadens erfarenheter kan bli viktiga för andra orter på Åland.

Nya turismstrategin
– Projektet ger också landskapet möjlighet att stöda företag som vi inte kan ge bidrag åt på andra sätt. Dessutom ligger det helt i

linje med den nya turismstrategin som snart skall presenteras, säger näringsministern.

Ewa Danielsson, på Ålands näringsliv är projektledare för "Ett livskraftigt centrum".

– Det kommer också att finnas en styrgrupp med bland andra stadsarkitekten och stadens tekniska chef, representerar för fastighetsägarna och politiker.

– Det formella startskottet för "Ett livskraftigt centrum" är den första april.

Titte Törnroth-Sarkinen
titte.tornroth@nyan.ax

Utdrag ur Nya Åland 30 mars 2011.

Målsättning

- Att ta fram en gemensam utvecklingsplan för ett livskraftigt centrum.

Gemensam betyder:

att staden, fastighetsägare, köpmän, övrigt näringsliv och näringslivsorganisationer med flera samarbetar för att tillsammans anta de utmaningar vi står inför.

Livskraftigt betyder:

- Positiv lönsamhetsutveckling
- Värdeökning
- Ökat antal besökare
- Ökat antal inflyttare

- Att hitta en klar organisation som fortsätter att driva centrumutvecklingen.

Arbetsform

Ett projekt i processform gör att alla känner delaktighet och skapar en känsla av att vi gör det tillsammans.

När projektet startade saknades resurser att uppnå projektets syfte inom de befintliga organisationerna. Projektformen gjorde det även möjligt att söka finansiering från EU.

Projektägare

Ålands Näringsliv

Samarbetspartners

Mariehamns stad, köpmän, fastighetsägare, övrigt näringsliv, organisationer och föreningar.

Styrgruppen för Ett livskraftigt centrum

Anders Ekström, vd, Ålands Näringsliv,

(ordförande fr o m juni 2013)

Daniel Dahlén, vd, Ålands Näringsliv,

(ordförande t om maj 2013)

Terese Flöjt, verksamhetsutvecklare med ansvar för näringslivskontakter, Mariehamns stad

Kai Söderlund, infrastrukturdirektör, Mariehamns stad

Sirkka Wegelius, stadsarkitekt, Mariehamns stad

Projektledare och -medarbetare

Ewa Danielsson, affärsutvecklare och projektledare, Ålands Näringsliv

Johan Lindholm, handels- och evenemangsansvarig, Ålands Näringsliv

Ålands Näringsliv

Några av projektets större upphandlade/anlitade externa konsultuppdrag

Inledande projektledning och arbetet med att ta fram Handlingsprogram 2012 –

Lars Backemar, Backemar Consulting AB och **Janne Sandahl**, Janne Sandahl Consulting AB

Utredningar – **Lisa Lagerén**, Newsec

Centrumledare 2013 – **Britt Biskop**, Megasize Reklam Ab

Framtagande av gatuprogram för Mariehamns centrum

– **Anna Hjerling** och **Daniel Andersson**, Studio Ö

Projektid

1.1.2011–31.3.2014

Budget

150 000 euro/ år

(total maximal projektbudget: 450 000 euro)

Finansiärer

Europeiska regionala utvecklingsfonden/landskapsregeringen (75 000 euro/år), Mariehamns stad (65 000 euro/år). I budgeten ingår även ett värde om 10 000 euro/år i form av nedlagd tid som alla frivilliga projektdeltagare och styrgruppen har lagt ner under projektprocessen.

Projektdeltagare

Deltagare i workshops, möten och affärsutvecklande aktiviteter. Fältarbetsgrupper och arbetsgrupper för skyltning, gatuprogram, julbelysning, evenemang- och marknadsföring, styrgruppen för City Mariehamn med flera.

Mer projektinfo

www.centrum.ax

Arbetsprocessen med att ta fram en utvecklingsplan

– Handlingsprogram 2012

För att starta och inledningsvis driva processen med utvecklingen av centrum anlätade Ålands Näringsliv Lars Backemar och Janne Sandahl, som av många anses vara de främsta företrädarna för modern svensk lönsamhetsinriktad stadskärneförnyelse.

I april 2011 startade processen och i maj höll vi den första öppna workshoppen, med deltagare som representerade bland annat handel, fastighetsägare och staden. Under sommaren

och hösten gjorde vi ett antal undersökningar (kolla läget-studie, besökarintervjuer, parkeringsräkning och marknadsbedömning).

Baserat på undersökningarna lade Backemar och Sandahl i samråd med en arbetsgrupp fram ett utvecklingsprogram kallat Handlingsprogram 2012, som idémässigt grundlagts och testats under arbetets gång i öppna workshops och stormöten. Sammanlagt hade arbetsprocessen ett 60-tal deltagare under projektets första år.

Bilder från projektprocessens inledande workshop 2 maj 2011

Centrumdiskussioner.

Deltagare.

Stadsdirektör Edgar Vickström inledde sin första vardag på posten med att delta i Ett livskraftigt centrums workshop.

Eva Karlsson presenterar viktiga punkter för centrums utveckling. Janne Sandahl skriver/lyssnar.

Deltagare.

Lars Backemar och Janne Sandahl anlätades som konsulter under projektprocessen.

Arbetsgrupp för Handlingsprogram 2012

Daniel Dahlén
vd Ålands Näringsliv (ÅN)
Projektansvarig

Roger Jansson
Politikerrepresentant
Mariehamns stad

Kai Söderlund
Infrastrukturdirektör
Mariehamns stad

Janne Sandahl
Extern projektledare

Tony Karlström
Alandia Försäkring
Fastighetsägarrepresentant

Sirkka Wegelius
Stadsarkitekt
Mariehamns stad

Lars Backemar
Extern projektledare

Eva Karlsson
City Blommor
Verksamhetsrepresentant

Terese Flöjt
Verksamhetsutvecklare
Mariehamns stad

Johan Lindholm
Handels- och
evenemangsansvarig ÅN
Projektmedarbetare

Ewa Danielsson
Affärsutvecklare ÅN
Projektledare

Så ska det bli livat i centrum

Fler butiker och längre öppettider.

Då blir det mer livat i centrum, enligt en stor besöksundersökning som gjorts inom ramen för projektet Ett livskraftigt centrum.

– Det bekräftar de förhållanden vi haft, säger konsult Lars Backemar.

Näringslivet så varför inte bara hålla öppettiderna så långa som möjligt utan också se till att det är lätt att komma till centrum. Det är viktigt att alla är med på noterna.

Det är lönsamt för alla parter, säger konsult Lars Backemar som varit med och utvecklat ett livskraftigt centrum.

Det är lönsamt för alla parter, säger konsult Lars Backemar som varit med och utvecklat ett livskraftigt centrum. Det är lönsamt för alla parter, säger konsult Lars Backemar som varit med och utvecklat ett livskraftigt centrum.

Kollektivtrafik sänkt. Undersökningen som ska ligga till grund för ett handlingsprogram baseras på 700 intervjuer med besökare i Mariehamns centrum en vecka i juli. Av de

besökarna i Mariehamn är nästan hälften uti centrum, men i mindre utsträckning i centrum. Det visar undersökningen som News24 med Lisa Lagerén i spetsen gjort.

Valet styrs av prisnivå, utbud och närheten till var man bor. Så kallade sällanköpare, så som kläder och möbler, handlar närmare 60 procent av älskningsarna i stadens centrum. Även här styrs man av utbud, pris och närheten till var man bor.

– Det är lite tråkigt att man inte är så viktig, säger Lisa Lagerén.

De som bor permanent på Åland handlar för 25 euro när de besöker staden, medan sommaren för älskningsarna och turister samsamt är 40 euro.

Tillfälliga besökare spenderar mycket pengar, konstaterar Lisa Lagerén.

Behåva fler lokaler. Konsulterna Lars Backemar och Janne Sandahl har utvecklat många centrumkartor. Enligt Lars Backemar var resultatet från undersökningen väntat och bekräftar de förhållanden man hade i dag saknas tillräckligt med butiker, konstaterar han.

– Det behövs fler lokaler för olika typer av verksamheter. Det har inte tillkommit fler lokaler på 20 år. Det är högt tid. En stad behöver ständigt utvecklas. Om inte butikskärrarna finns i staden, söker sig handlarna utanför centrum.

Vad tycker de om kontor i centrum? – Det är bra, säger de. Det är också önskvärdt med fler bostäder. Det skapar liv och rörelse och mer folk på gatorna kvällen när butikerna är stängda.

– Stad är mångfald. Det ska handla mycket i en stad. Nästa steg i projektet är en workshop för alla den 15 september. Därefter ska ett handlingsprogram tas fram.

Utdrag ur Ålandstidningen 30 augusti 2011.

Foto: Ewa Danielsson

En plattform som fortsätter driva centrumutvecklingen

Den spirande lågan av hopp för centrumutvecklingen slocknade snabbt i början av februari 2012 när det blev offentligt att den externa shoppingsatsningen blir verklighet. Ett tufft arbete väntade med att vända känslor av uppgivenhet, ilska och förlamning till att på nytt hitta framtidstro.

En av de omedelbara åtgärderna som Handlingsprogram 2012 föreslog var införandet av en operativ centrumledning, bestående av de tre huvudparterna; fastighetsägare, handlare och staden. Projektprocessen gick under våren 2012 vidare med att konkretisera förslaget om en gemensam centrumledning, som har egna riktlinjer och en egen budget. Under våren och försommaren var det många besök till butiker och fastighetsägare för att förankra tanken om att gå med. Butiker och fastighetsägare fick treåriga avtal att skriva under. När hösten kom hade 55 verksamheter sagt ja!

Tog det första steget

Alandia Försäkring tecknande som första fastighetsägare på ett avtal för den nya centrumsamverkansplattformen.

Varför gjorde ni det?

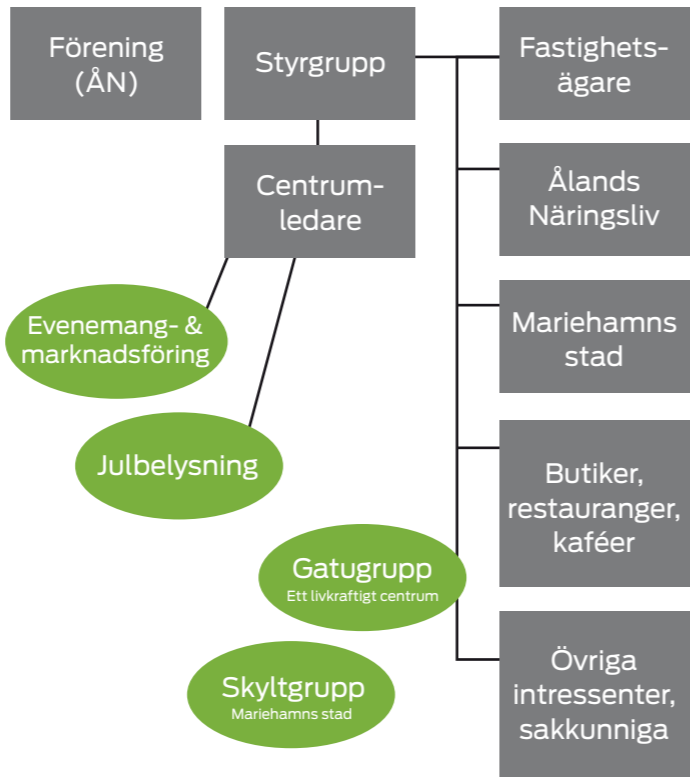
– Enligt min mening är det mycket viktigt för den fortsatta utvecklingen av Mariehamns centrum att de tre aktörerna, fastighetsägare, hyresgäster och Mariehamns stad kan samarbeta för att på så sätt nå de för alla parter bästa lösningarna i centrumutvecklingen. Därtill anser jag att vi generellt är dåliga i det åländska samhället på att våga ta första steget. Vi väntar gärna och ser vad alla andra gör först. Av den anledningen ville jag markera att vi från Alandia Försäkring var villiga att ta det viktiga första steget för att få med så många andra aktörer som möjligt i detta samarbete.

Tony Karlström, Alandia Försäkring

Kampanj som genomfördes våren 2012.

Parallellt med arbetet att samlas till en gemensam centrumledning genomförde projektet tillsammans med 36 butiker en annan av de föreslagna omedelbara åtgärderna; öppet till kl. 18. Tidigare stängde de flesta butikerna i centrum redan kl. 17.

Organisationsmodellen för den nya centrumsamverkansplattformen.

Så ska det bli fart på centrumhandeln

I Sverige har köpcentrumstredens fullkomligt exploderat de senaste två åren. Samma trend syns i Finland i allmänhet och på Åland i synnerhet. Trots ett litet invånarantal, vilket betyder dåligt kundunderlag, byggs det handelsplatser som aldrig för. Det betyder också att centrumhandeln måste möta den allt mer intensiva konkurrensen.

I Sverige har köpcentrumboomen lett till urholkade stadskärnor och en raserad omsättning. För att det inte ska hända i Mariehamn skrivs i detta nu avtal mellan flera aktörer i city.

I år varan gottlånkska Våby utmärkelsen "Årets stadskärna" Anledningen är många, men framför allt har staden lyckats återkomma ett attraktivt centrum. Där för har Ålands näringsliv beslutat att ordna en studieresa till Våby.

Mariehamns city drar nu på sig handelskärnan och förbereder sig för rondera i kampen om vinn som ska bli Ålands vinnande affärscentrum.

TEXT: MARTIN LINDENHORN
FOTO: JACOB SAUEN

Ewa Danielsson, affärsutvecklare på Ålands näringsliv. Hon är en av de som arbetar för att skapa ett levande centrum i Mariehamn.

Nåsta är avgöra kampen om vilket som blir Ålands stora affärscentrum. Ena ringhornen står Mariehamn, medan andra ringhornen finns Mariehamns centrum som gemensam marknad. Ett försök att på ett knöckent, men gemensamt sätt, skapa en ny organisation ska city få se på omsättningen.

Projektet "Ett livskraftigt centrum" drog igång redan 2011 och är ett resultat till EOKUS-aktörerna regionala utvecklingsmyndigheter finansierat projekt som drivs av Ålands näringsliv. Mariehamns stad är med och definierar och är en aktiv part i processen. Nu är man mitt uppe i projektet och det finns en lång plan för hur ett framtida centrum ska se ut.

Under sommaren har ett medlemsråd skapats ut till butiker, restauranger, fastighetsägare och andra aktörer i Mariehamn. Det ska verka på tre år och följande sammandrag. Fram till slutet av augusti tecknas avtalen.

"I dagligt är vi i slutet av året med en god start och intresset är stort. Spännande kan man teckna avtal även efter augusti", säger Ewa Danielsson, affärsutvecklare vid Ålands näringsliv.

Alla måste med ett litet intresse för att det ska fungera. Det är viktigt att alla aktörer är med och vill bygga ett centrum som ska bli ett levande centrum. Det är viktigt att alla aktörer är med och vill bygga ett centrum som ska bli ett levande centrum. Det är viktigt att alla aktörer är med och vill bygga ett centrum som ska bli ett levande centrum.

Ewa Danielsson, affärsutvecklare på Ålands näringsliv. Hon är en av de som arbetar för att skapa ett levande centrum i Mariehamn.

Hela processen baserar sig på samarbetstanken mellan staden, näringsidkare och fastighetsägare. Det är viktigt att alla aktörer är med och vill bygga ett centrum som ska bli ett levande centrum. Det är viktigt att alla aktörer är med och vill bygga ett centrum som ska bli ett levande centrum.

Vi är för få och vi behöver bli betydligt många fler, det om något skulle gynna centrum och Åland på sikt.

Frederik Karlström, näringsidkare.

Frederik Karlström, näringsidkare.

Enligt Ewa Danielsson är samvetan helstärkt. Det är viktigt att alla aktörer är med och vill bygga ett centrum som ska bli ett levande centrum. Det är viktigt att alla aktörer är med och vill bygga ett centrum som ska bli ett levande centrum.

Frederik Karlström, näringsidkare.

Ålands näringsliv är studier utifrån på Gotland. Våby har nämligen utsetts till "Årets stadskärna" 2012. Våby har Ålands största centrum, med en omkrets på 1,5 km. Det är viktigt att alla aktörer är med och vill bygga ett centrum som ska bli ett levande centrum. Det är viktigt att alla aktörer är med och vill bygga ett centrum som ska bli ett levande centrum.

Ålands näringsliv är studier utifrån på Gotland. Våby har nämligen utsetts till "Årets stadskärna" 2012. Våby har Ålands största centrum, med en omkrets på 1,5 km. Det är viktigt att alla aktörer är med och vill bygga ett centrum som ska bli ett levande centrum. Det är viktigt att alla aktörer är med och vill bygga ett centrum som ska bli ett levande centrum.

Ålands näringsliv är studier utifrån på Gotland. Våby har nämligen utsetts till "Årets stadskärna" 2012. Våby har Ålands största centrum, med en omkrets på 1,5 km. Det är viktigt att alla aktörer är med och vill bygga ett centrum som ska bli ett levande centrum. Det är viktigt att alla aktörer är med och vill bygga ett centrum som ska bli ett levande centrum.

Ålands näringsliv är studier utifrån på Gotland. Våby har nämligen utsetts till "Årets stadskärna" 2012. Våby har Ålands största centrum, med en omkrets på 1,5 km. Det är viktigt att alla aktörer är med och vill bygga ett centrum som ska bli ett levande centrum. Det är viktigt att alla aktörer är med och vill bygga ett centrum som ska bli ett levande centrum.

Ålands näringsliv är studier utifrån på Gotland. Våby har nämligen utsetts till "Årets stadskärna" 2012. Våby har Ålands största centrum, med en omkrets på 1,5 km. Det är viktigt att alla aktörer är med och vill bygga ett centrum som ska bli ett levande centrum. Det är viktigt att alla aktörer är med och vill bygga ett centrum som ska bli ett levande centrum.

Ålands näringsliv är studier utifrån på Gotland. Våby har nämligen utsetts till "Årets stadskärna" 2012. Våby har Ålands största centrum, med en omkrets på 1,5 km. Det är viktigt att alla aktörer är med och vill bygga ett centrum som ska bli ett levande centrum. Det är viktigt att alla aktörer är med och vill bygga ett centrum som ska bli ett levande centrum.

Nytt avtal ska rädda centrum.

Butiksägare vill ha mer samverkan i stan

Butiksägare vill ha mer samverkan i stan.

Butiksägare vill ha mer samverkan i stan. Det är viktigt att alla aktörer är med och vill bygga ett centrum som ska bli ett levande centrum. Det är viktigt att alla aktörer är med och vill bygga ett centrum som ska bli ett levande centrum.

Butiksägare vill ha mer samverkan i stan.

Butiksägare vill ha mer samverkan i stan. Det är viktigt att alla aktörer är med och vill bygga ett centrum som ska bli ett levande centrum. Det är viktigt att alla aktörer är med och vill bygga ett centrum som ska bli ett levande centrum.

Butiksägare vill ha mer samverkan i stan.

Butiksägare vill ha mer samverkan i stan. Det är viktigt att alla aktörer är med och vill bygga ett centrum som ska bli ett levande centrum. Det är viktigt att alla aktörer är med och vill bygga ett centrum som ska bli ett levande centrum.

Butiksägare vill ha mer samverkan i stan.

55 har skrivit på för ett levande centrum

Ålands näringslivs satsning på ett levande centrum, genom bildandet av nya centrumgruppen, går framåt. 55 företag har skrivit kontrakt och nästa vecka tillsätts styrrgruppen.

NÄRINGSLIV I september arrangerades ett stormöte med butiksinnehavare, restaurangägare och näringsidkare från Mariehamns centrum. Ålands näringsliv presenterade då den nya centrumgruppen vars syfte är att skapa ett livskraftigt centrum. Då hade ett 20-tal medlemmar skrivit på.

Nu har vi hela 55 företag som skrivit kontrakt och fler är på gång. Vi har utrymme för många fler köpmän än, säger vd Daniel Dahlén.

Hur många potentiella medlemmar finns det?
– Vi har gått ut till 120 köpmän inom området, vilket inte innebär hela Mariehamn, utan centrum.

Varken Torggallerian eller Sittkoffs galleria fanns med i initialskedet. Hur ser det ut nu?
– Jodå, nu finns både fastighetsägare och köpmän med, säger Daniel Dahlén.

Budgeten för 2013 ligger på 25.000 euro. Till 2014 växer summan till 105.000 euro.

Då är tanken att det ska anställas en centrumledare som ska jobba med frågorna.

Det första året betalar näringsidkarna bara hälften av avgiften, resten finansieras av EU. – 2014 matchar staden upp det som företagen går in med vilket betyder att Mariehamn finansierar 50 procent och näringsidkarna 50 procent, säger Daniel Dahlén.

Lång åtgärdslista
Styrrgruppen fastställs vid höstmötet på torsdag nästa vecka, men redan i måndags hade man sitt första möte.

Mycket tid har gått åt till att få ihop gäng och få näringsidkarna att skriva på. Nu ligger fokus på aktiviteter och andra sätt att höja attraktionen i Mariehamn. Finns redan nu konkreta planer?
– Ett håller på nu; hängningen av julbelysningen i stan. Men vi har väldigt mycket andra idéer också som ska diskuteras på nästa möte och då bestämmer man vad

Daniel Dahlén, vd för Ålands näringsliv, har nu 55 näringsidkare som skrivit på för nya centrumgruppen.

fakta
CENTRUMGRUPPEN
Tillsätts på Ålands näringslivs höstmöte 29 november

Peter Enberg, Klipp upp
Susanne Fagerström, Visit Åland
Dennis Jansson, Mariepark
Magnus Karlsson, Cityliv
Eva Karlsson, Cityblommor
Petri Carlsson, Mariehamns stad
Edgar Vickström, Mariehamns stad
Sirkka Wegelius, Mariehamns stad
Britt Bishop, Sittkoffs Galleria
Tina Bishop, Wiklöf Holding
Annacathrin Kytömäki, Eriksson Capital
Dan Backman, Ålands landskapsregering

MALIN HENRIKSSON
malin.henriksson@alandsidnigen.ax
tel: 26640

Utdrag ur Ålandstidningen 13 augusti 2012.

Utdrag ur Ålandstidningen 24 november 2012.

City Mariehamn – den nya centrumsamverkansplattformen

För att företräda de 55 företag som gick samman i den nya centrumsamverkansplattformen utsåg deltagarna representanter till en styrgrupp, som formellt tillsattes på Ålands Näringslivs höstmöte den 29 november 2012. Styrgruppen hade två möten under 2012. I början av 2013 beslöt gruppen att kalla sig för City Mariehamn och under året höll styrgruppen 9 stycken möten. (För representanter i styrgruppen, se tidningsartikel på sid 11, där de ännu kallas ”centrumgruppen”).

”Vi är en styrgrupp som träffas och har regelbundna möten där vi diskuterar och bollar olika frågor om utveckling i centrum, vad staden ska göra, vad fastighetsägare ska göra och vad köpmän ska ta hand om. Det är allt från öppethållningstider till nybyggnation i staden.”

Peter Enberg,
företagare och ordförande i City Mariehamn

”Jag tror att just ordet attraktivitet är det vi eftersträvar. Det är det centrala i hela projektet. Mariehamns centrum ska vara attraktivt att bo i, attraktivt att bedriva handel i, attraktivt att äga fastigheter i och attraktivt för besökare. En stad är i grunden en handelsplats. Och då känns det naturligt att handeln talar tillsammans med fastighetsägarna, som i sin tur talar med staden. Det här bildar en triangel. Det är hemskt naturligt. Det är ingenting som vi uppfunnit i Mariehamn utan så här ser samverkan ut i stadskärnor.”

Edgar Vickström,
stadsdirektör och representant i City Mariehamns styrgrupp

”Mariehamn är en trevlig stad idag, men det är mycket förbättringar som behöver göras i gatubilden. Vi behöver se till att fastigheterna blir mer lönsamma, lika så butikerna samt skapa trivsel för de som bor här och våra turister. Nu har vi satt oss ner vid ett gemensamt bord och prövar lösa problem för att nå en bättre framtid.”

Britt Biskop, centrumledare för City Mariehamn

”Vi jobbar med att följa årets högtider och cykler och tittar när det är mycket folk i rörelse i Mariehamn och vad man kan göra av det.”

Eva Karlsson, företagare, representant i City Mariehamns styrgrupp och ordförande i evenemangs- och marknadsföringsgruppen.

Alla runt mötesbordet.

Peter Enberg

Edgar Vickström

Britt Biskop

Eva Karlsson

Magnus Karlsson och Tina Biskop.

Peter Enberg och Petri Carlsson.

Britt Biskop och Anncatrin Kytömäki.

Bilder och citat ur filmen om Ett livskraftigt centrum gjord av Sx2 Productions. Länk till filmen hittar du på www.centrum.ax

City Mariehamn arrangerar Vår i City

Den nya centrumsamverkansplattformen City Mariehamn hade våren 2013 närmare 60 deltagare och en budget för att ordna evenemang och en del utsmyckning i centrum. City Mariehamn saknade dock en person som kunde blåsa liv i centrumutvecklingen.

Styrgruppen för projektet Ett livskraftigt centrum beslöt därför att upphandla en centrumledare för att stötta City Mariehamns arbete under 2013. I mars började Britt Biskop sitt uppdragsavtal som centrumledare. Till sin hjälp för genomförande av evenemang och administration hade hon projektmedarbetare Johan Lindholm och projektledare Ewa Danielsson vid Ålands Näringsliv. Tillsammans med alla engagerade butiker, restauranger och staden som sopade gator och ställde fram vårbloomor ordnade de en hejdundrande vårfest i city.

Vid uppföljning bland deltagande företag kunde de uppvisa en rejäl omsättningsökning med 10–200% under evenemangets tre dagar.

Utdrag ur Ålandstidningen 20 april 2013.

Populär satsning på morgonshopping
HANDEL Klockan 06.00 hängde kunderna på läset. City Mariehamns satsning på morgonshopping var enligt alla inblandade en succé. På Bromarks ringlade det sig en ren julshoppingkö hela morgonen från sex till nio då rabatten var som bäst. – Det var roligt, vi behövde pigga upp oss lite nu när våren är så sen, säger Regina Bromark. Även de andra handlarna hade kunder hängande på läset tidigt på morgonen. – Vi har nog haft mer folk nu på morgonen än vad vi brukar ha då det satsas på kvällsshopping, säger Nicole Johansson på Wickströms ur & guld. **SIDAN 10**

Vårfest i centrum
 Torsdag till förtid denna vecka arrangeras Vår i city av gruppen City Mariehamn. Britt Biskop, centrumledare, tror på samarbeten som nyckeln till en mysigare stadsmiljö. **FOTO: JACOB SAUEN**

Utdrag ur Ålandstidningen 20 april 2013.

Succé för morgonshopping
Klockan 06.00 en fredagsmorgon i Mariehamn och kunderna hänger på läset? Ja, City Mariehamns satsning på morgonshopping fick upp folket ur sängen och när arbetsdagen normalt börjar är rusken redan över. **HANDEL** Klockan är 08.45 och vi är sent ute. I Torggallerian sitter personalen redan och andas ut över en kopp kaffe. Tuula Kultunen från Kazu, Tim Saarinen från Phu Thai och Gunilla Sjåström från kafe Tårbiten har haft en morgon över förväntan. – Det var helt klart mer folk än jag trodde. Och kunderna har varit väldigt positiva, säger Gunilla. – Det här gör vi gärna igen, säger Tuula. En av kunderna är Yvonne Torstensson som skulle ut på morgonshopping för att köpa en meter tyg från Minna Rundberg istället. En annan är Nicole Johansson som egentligen själv är handlare, på Wickströms ur & guld, men som gick över till grannbutiken Bromarks och fyndade lite grann. – Jag kunde inte hålla mig utan gick över för att spana lite på Bromarks är det kö och en kund suckar över att det inte finns några kundkort. Med famnen full av rosa sommarporlin söker hon sig mot kassan. **Börjar skolan sent** Linda Karlberg ser sig omkring Minna Rundberg, Gunilla Sjåström, Tim Saarinen och Gunilla Sjåström på Torggallerian hade trots sig kunna ta en gemensam fika vid 06 på morgonen men då var det redan kö utanför butikerna. Nu har arbetsdagen startat för kunderna och de puttar ut. **Linda Karlberg** söker en luvtröja på Ziczac och glädder sig kunnat shoppa före skolan. **Inger och Lina Karlsson** har redan klockan nio gått en normal dagkassa. **Kan centrum tänka sig att samarbeta med Maxingef?** – Det är inte alla utslutet. Men i dag måste nog vi fokusera på vårt och de på att öppna. **Dröm och verklighet** Om Britt Biskop får drömma fritt ska Mariehamns centrum bli så fantastisk att folk som arbetar i stan inte vill gå hem efter jobbet. – Jag ser framför mig hur man går och tar en fika eller middag när man slutat. Att butikerna är så skickliga på service och exponering så att man bara vill bli kvar och ströva runt. Att vissa delar av centrum är inbyggda under tak, att det finns gatuschack, hopp-rutor – något för alla åldersgrupper. Och verkligheten? Vad arbetar ni med konkret just nu? – Vi ser på möjligheterna att fasadbelysa Torggatan, det är både vackert och ökar säkerheten. Vi ska möblera om gatan så att den blir mindre av hinderbana. Och det blir redan till sommaren nya blomplanter vid Lyktanparken. Dessutom ser vi på möjliga samarbeten med såsom Alandia Cup och Rockoff. Kanske vi i centrum kan erbjuda bättre öppetider eller något annat som förhöjer totalupplevelsen av redan existerande evenemang. **Har ni någon existerande stad som exempel?** – Nej, vi vill nog bli bättre än alla. Och när har det här blivit verklighet? – En del förändringar kommer som sagt att synas redan i sommar. Och ännu mer nästa år. Men det handlar förstås om tid och pengar. **ANNA KARLSSON** Anna Karlsson följande sidan

Utdrag ur Ålandstidningen 18 april 2013.

Foto: Ewa Danielsson

Utdrag ur Ålandstidningen 20 april 2013.

Affärsutvecklande aktiviteter

Besökarintervjuerna, som gjordes (höst och vår 2011 samt höst 2012) visade att kunderna önskar bland annat ökad service. Handlingsprogram 2012 föreslår en omedelbar satsning på aktivare butiksskyltning och ökad kunskap om e-handel/sociala media är oerhört viktig inför framtiden. För att hjälpa och stötta enskilda butiker och övriga verksamheter har projektet därför erbjudit ett antal affärsutvecklande aktiviteter för deltagarna i projektprocessen.

Inspirationskväll för skyltning

Datum: 8 och 15 maj 2012, kl. 18.30–20.30

Inspiratör: Eva Karlsson, City blommor

Antal deltagare: 17 företag (21 personer)

Excellent service

Datum: 17 och 31 oktober 2012 (heldagar)

Föreläsare: Margareta Bjurling, Stig Fram

Deltagare: 11 företag (15 personer)

E-handel och sociala media

Datum: 14 mars 2013 kl. 12–16

Föreläsare: Judith Wolst

Deltagare: 7 företag (7 personer)

Kundservice

Datum: 10 och 11 april samt avslutningstillfälle 6 maj

Föreläsare: Johan Sjölund, wellComing

Deltagare: 10 företag (22 personer)

Julens skyltfönster

Datum: 8 oktober 2013, kl. 9–17

Föreläsare: Annica Bergström, Svensk Handel

Antal deltagare: 11 företag (11 personer)

De affärsutvecklande aktiviteter som arrangerats har varit av praktiskt karaktär och uppskattas av deltagarna. Nedan ger vi exempel på innehåll från kursen Julens skyltfönster.

- köpprocess/köpbeslut
- sortiment
- butikspanering
- butikens olika ytor och hur de bäst utnyttjas -exponeringstyper
- aktivitets- & kampanjuppföljning
- exponeringshjälpmedel
- skyltar & priskommunikation
- skyltfönstret
- grunderna i skyltfönsterexponering
- olika exponeringstyper
- att bygga en exponering
- blickfång
- materialkunskap

Magiques och Svalans julskyltning efter deltagande i Julens skyltfönster 2013.

Utveckling av stadsbilden

I Handlingsprogrammet 2012 för Ett livskraftigt centrum föreslogs att staden i samråd med fastighetsägare gör en allmän översyn av möblering, belysning, vegetation, skyltning och annat som gör gaturummen trivsamma. För ändamålet tillsattes en gatugrupp med representanter från staden, fastighetsägare och näringsidkare med syftet att komma med konkreta genomförbara förslag som skapar en tydlig kvalitetshöjning av de mest centrala utrymmena i staden.

Arbetet har legat på en konkret nivå och gruppen har strävat efter ett genomförbart och ekonomiskt realistiskt förslag, utan att ge avkall på ambitionsnivån.

Gatugruppen:

Sirkka Wegelius, stadsarkitekt

Ewa Danielsson, projektledare

Tina Biskop, representant för fastighetsägare

Pia Karlsson, representant för näringsidkare

Håkan Lindén, representant för infrastrukturförvaltningen

Terese Flöjt, representant för stadskansliet

Judy Kuitunen, representant för näringsidkare

Anna Hjerling och Daniel Andersson, Studio Ö

Gatupratrare

Referensbild

Exempel från Mariehamn

Gatupratarna i Mariehamn har idag inget enhetligt utseende. Deras nuvarande placering gör dem till hinder i gaturummet. För de verksamheter som väljer att ha gatupratrare föreslår vi en svart modell med rund fot. Det enhetliga utseendet gör att gaturummet ser mer "städat" ut och formen är bättre anpassad efter dagens krav på tillgänglighet i staden.

Gatuskyltning

Det har uttryckts önskemål om bättre skyltning till de kommersiella tvärgatorna från Torggatan för att besökare lättare ska kunna hitta dit.

Fokusområden i centrum

Gatugruppen har med hjälp av Studio Ö gestaltat fyra fokusområden i stadens absoluta centrum. De utgör tydliga projekt som kan genomföras i olika etapper som ett samprojekt mellan City Mariehamn, fastighetsägare och staden. Detta är ett nytt arbetssätt, som kräver ett nytt sätt att tänka och en stark gemensam vilja. Bilderna visar vi hur platserna kan se ut efter genomförda åtgärder.

Länk till gatuprogrammet i sin helhet hittar du via projektets hemsida: www.centrum.ax

Städer med ambitioner

Genom projektets konsulter Lars Backemar och Janne Sandahl har City Mariehamn fått kontakt med Svenska Stadskärnor rf, som är en förening för städer med ambitioner och arbetar för att lyfta stadskärnans betydelse. Svenska Stadskärnor rf är en källa till kunskap och inspiration, de utser årligen bästa svenska stadskärna samt erbjuder ett enormt nätverk. Projektledare Ewa Danielsson har även haft kontakt med Jakobstads Citygrupp rf, som är medlem i den finska motsvarigheten till Svenska Stadskärnor rf, Elävät Kaupunkikeskustat ry. Den finska föreningen startade enligt den svenska modellen och är helt finskspråkig, vilket gjorde att valet föll på Sverige. Tyvärr får vi inte tävla om att bli ”bästa svenska stadskärna”, så vill Mariehamn tävla om att bli ”bästa finska stadskärna” behöver vi gå med i Finland.

Konferens i Visby – utsedd till årets stadskärna 2012

Styrgruppen för Ett livskraftigt centrum beslöt att några representanter för projektet och City Mariehamn skulle besöka Svenska Stadskärnors årskonferens i Visby i maj 2013. De som deltog var Britt Biskop, centrumledare City Mariehamn; Petri Carlsson, stadsstyrelsens ordförande, styrgruppen för City Mariehamn; Ewa Danielsson, projektledare Ett livskraftigt centrum; Terese Flöjt, verksamhetsutvecklare Mariehamns stad, styrgruppen för Ett livskraftigt centrum; Anncatrin Kytömäki, viceordförande och fastighetsägarerepresentant City Mariehamn samt Sirkka Wegelius, stadsarkitekt, styrgruppen för City Mariehamn och Ett livskraftigt centrum

Björn Bergman, vd för Svenska Stadskärnor rf riktade ett speciellt välkommen till oss från Åland och uppmanade de övriga deltagarna att dela med sig av sina erfarenheter till oss. Tillsammans med cirka 240 personer med intresse för stadsutveckling fick vi ta del av ett digert konferensprogram. Efter två dagar i Visby kunde deltagarna konstatera att frågeställningarna för städer är liknande och vi har mycket att lära av varandra. Varje stad är dock unik och kräver unika lösningar.

Svenska stadskärnors forskarråd presenterade sin Trendrapport 2013, vilken visade att de största utmaningarna för svenska städer de närmaste tio åren kommer att bli:

1. Infrastruktur är en nyckelfråga. För små städer gäller det att koppla upp sig mot platser som är större och starkare ekonomiskt.
2. Avvecklingen av svaga orter.
3. Segregation och utanförskap. (Både inom staden och mellan kommuner).

De konstaterade vidare att det är viktigt att öka människors kollektiva och individuella självförtroende som aktiva medborgare.

Anncatrin Kytömäki, Britt Biskop, Terese Flöjt, Sirkka Wegelius och Petri Carlsson på plats i Visby.

Svenska stadskärnors årskonferens i Visby maj 2013.

Terese Flöjt och Britt Biskop lyssnar.

Sara Kemetter och Nina Lindfors.

Maria Fors och Jordhi Lindholm från Västerås Citysamverkan i samtal med Ålands Näringslivs Anders Ekström.

På stadsvandring i Västerås. Jordhi Lindholm, Nina Lindfors, Maria Fors, Dan Backman, Johan Lindholm, Peter Enberg och Dennis Jansson.

Studiebesök till Västerås – utsedd till årets stadskärna 2013

Inspirerade av konferensen i Visby beslöt styrgruppen för Ett livskraftigt centrum att fler personer borde få ta del av erfarenheterna kring centrumutveckling och speciellt hur Västerås gått tillväga. Västerås blev vid konferensen i Visby utsedd till årets svenska stadskärna 2013 för stadens framgångsrika och systematiska sätt att arbeta tillsammans gällande stadsutvecklingsfrågor. Den 8 november 2013 gjorde stadsstyrelsen och styrgrupperna för Ett livskraftigt centrum och City Mariehamn en gemensam studieresa till Västerås.

Ett varmt mottagande och mycket information.

Några erfarenheter som vi fick med oss:

Västerås hade tidigare haft visioner och målsättningar som varit mer i form av fysisk planering. Man har denna gång valt ett annat angreppssätt, som tog avstamp i Västerås historia och fokuserade framåt i tiden. Vi fick höra om kommunens arbete med visionen, Västerås 2026, där över 2000 västeråsare i en öppen process delat sina tankar om framtidens Västerås.

Maria Fors, vd vid Västerås Citysamverkan AB och Hans Näslund, direktör för tekniska nämndens stab vid Västerås stad berättade om cityarbetet och hur de arbetat tillsammans för att bli årets stadskärna. Allt som Västerås Citysamverkan AB gör hänger ihop med stadens vision och målsättningar. Alla projekt som kommunen, fastighetsägarna och handeln gjorde tillsammans fick ett eget projektnummer och marknadsfördes på ett enhetligt sätt för västeråsarna.

Jordhi Lindholm, ordförande i Västerås Citysamverkan AB berättade om hur butiker jobbar tillsammans för att skapa oväntade möten. Som exempel gav han apoteket som finns på plats med solkrämer i modebutiken när försäljningen av sommarkläderna börjar. Butikerna har jobbat tillsammans under ett och ett halvt år. De träffas nu regelbundet en till två gånger per månad och kan ge varandra både beröm och kritik på ett konstruktivt sätt. Dagen avslutades med en stadspromenad och givande diskussioner på hemresan.

Politikernas engagemang

Politikernas engagemang är helt avgörande för hur en stad utvecklas. Så inledde Björn Bergman, vd för föreningen Svenska Stadskärnor sitt föredrag i Mariehamn i november 2013. Utta-landet var egentligen ett citat från hur New York Citys politiskt valde borgmästare Michael Bloomberg inledde en konferens för stadskärneutveckling hösten 2013. Och att en stadskärna och dess själ är avgörande för en stads utveckling och betydelse vet vem som helst som besökt Manhattan i New York City.

Björn Bergman besökte Mariehamn inbjuden av projektet Ett livskraftigt centrum i och med att centrumsamverkansplattformen City Mariehamn har blivit medlem i Svenska stadskärnor rf. Björn har erfarenhet från externa köpcentrum, som cityledare och av att ha arbetat inom det kommunala. I kombination med en bakgrund inom marknadsföring har han en stor förståelse för komplexiteten i arbetet med att utveckla städer. Han konstaterar att samverkan är ett nyckelord i sammanhanget och en garant för att stadskärnans alla olika funktioner och perspektiv blandas. Under de senaste tio åren har en våg av stadsutvecklingsprojekt gått genom stora delar av Europa. Grundtanken som idag genomsyrar allt fler av dessa projekt är att attraktiva städer lockar till sig talangfulla människor som i sin tur lockar till sig lönsamma företag. Näringslivet bedömer stadskärnans attraktion inför framtida etableringar.

Övriga föredragshållare

Under projekttiden har vi även haft besök av detaljhandelsexperten Anders Blom i maj 2012 och i oktober 2012 av Jerker Söderlind, arkitekt som jobbar på Stadsliv AB och City i Samverkan Stockholm. Anders Blom föreläste om butikstrender och hur butiker måste ligga samlade, vara inbjudande och sälja produkter för shoppingtillfället snarare än för ett visst ändamål. Jerker Söderlind berättade om hur man kan utveckla stadskärnor och han gick även en vandring i staden med projektets gatugrupp.

Johan Lindholm och Sirkka Wegelius har även deltagit i Stadens dag i Stockholm den 24 oktober 2013, där de fick ta del av många intressanta föredrag. Dagen arrangerades av Svenska Stadskärnor rf i samarbete med Stockholm City i Samverkan.

Foto: Ewa Danielsson

Handlingsprogram och rekommendationer

Under projektprocessen med Ett livskraftigt centrum har vi arbetat med att åtgärder i Handlingsprogram 2012 ska bli verklighet. Vi har byggt upp en samverkansplattform, vi har tagit fram ett gatuprogram, vi har utökat öppettider, haft gemensam marknadsföring och arbetat för att fastighetsägare och staden ska komma närmare varandra i frågor gällande bland annat parkeringsnormen. Styrgruppen rekommenderar därför fastighetsägare, verksamheter och staden att tillsammans genom City Mariehamn arbeta för att de föreslagna och ännu inte genomförda åtgärderna blir verklighet. Vi rekommenderar även att City Mariehamn vid behov reviderar och uppdaterar handlingsprogrammet utifrån dagens förutsättningar. I dialog med varandra och med en enad målbild kan vi nå hur långt som helst.

Mariehamn satsar vidare på centrum

150.000 euro på tre år. Så mycket vill Mariehamns stad satsa i organisationen City Mariehamn.

MARIEHAMN Det av Ålands näringsliv ledda EU-projekt "Ett livskraftigt centrum" avslutas vid årsskiftet. Här har vi blickat på några av de viktigaste resultaten.

Under hösten 2013 tog staden det viktiga beslutet att fortsätta vara en del av den gemensamma centrumsamverkansplattformen City Mariehamn. I början av 2014 skrev även staden under ett treårigt avtal om att fortsätta utveckla centrum tillsammans med fastighetsägare och verksamheter.

staden
Petri
Hämta ideer
Han och representanterna för City Mariehamn har deltagit vid årskongressen för Sveriges stadskärnor i Visby och knutit kontakter för vidare arbete.
– Samtliga tre kandidater till priset som årets stadskärna, Örebro, Varberg och Västerås, poängterade vikten av att man har ett samarbete och jobbar tillsammans mot ett mål.
Västerås vann utnämningen och i november ska stadsstyrelsen och City Mariehamn besöka staden för att få lära sig mer.
– Där kan vi få bra idéer och föra en bra dialog med någon som jobbat med de här frågorna och lyckats bra, säger Petri Carlsson.
Stadsfullmäktige ska nu ta ställning till frågan om samarbetsavtalet.

MALIN HENRIKSSON
malin.henriksson@alandstidningen.ax
tel: 26640

Utdrag ur Ålandstidningen den 9 september 2013.

Åtgärdsförslag listade i Handlingsprogram 2012

En tydlig identitet

Mariehamns centrum ska fortsatt ha sin huvudentitet i småstadsarkitektur och maritim miljö. "Världens minsta metropol" kan förslagsvis sammanfatta Mariehamns unika position.

- Gatuplansfasader ska ha en arkitektur och design med modernt och gammalt i kontrast.
- Centrums gaturum ska ännu mer än idag vara "maritimt" utformade med "maritima" gatumöbler, skyltar och utsmyckningar.
- Centrum ska ha ett väl underbyggt och kommunicerat varumärke, som profilerar och attraherar boende och besökare. Starka varumärken idag är "segel" och "Pommern".

Antal våningsplan

HANDLINGSPROGRAM 2012 föreslår att "det nya" Magazin-kvarteret, förutsatt att det får butiker eller andra besöksintensiva verksamheter i en dominerande del av gatuplanet och till någon del även våning 1 tr, ska kunna få ha åtta våningsplan. Detta för att ge möjligheter till god fastighetsekonomi och därigenom öka möjligheterna att få projektet snabbt genomfört.

Projekt

HANDLINGSPROGRAM 2012 föreslår att staden uppmantrar följande planerade projekt; Zepels, Magazintomten och tomterna i direkt anslutning till Sittkoffsgallerian. Det vilar på fastighetsägarna att driva sina egna projekt, men också att stötta kollegernas.

Gator och torg

HANDLINGSPROGRAM 2012 föreslår att staden i samråd med berörda fastighetsägare gör en allmän översyn av möblering, belysning, vegetation, skyltning och annat som gör gaturummen trivsamma.

Väderskydd

HANDLINGSPROGRAM 2012 föreslår att staden i samråd med berörda fastighetsägare gör en översyn av centrums mest centrala stråk med hänsyn till eventuellt väderskydd, som kan vara olika former av partiella skärmtak/segel och möjligen någonstans tät inglasning.

Parkering och biltrafik

Arbetsgruppen för HANDLINGSPROGRAM 2012 föreslår att parkeringsnormen lättas något för bygglov avseende butiksfastigheter i centrumkärnan, meddelade inom tre år från idag.

Utbud

HANDLINGSPROGRAM 2012 föreslår att centrums fastighetsägare rustar upp och utökar sina fastigheter så att centrums utbud kan stärkas, dels för större mångfald (fler enheter), dels för starkare (större) enheter.

Varumärke och marknadsföring

HANDLINGSPROGRAM 2012 föreslår att det snarast dras igång ett varumärkes- och profileringsarbete för att tydliggöra Mariehamns framtida position. Detta sker i samarbete med Visit Åland. Inom ramen för centrumledningsorganisationen utarbetas ett kraftfullt, kort- och långsiktigt program för marknadsföring, events etc. Gärna i form av en affärsplan.

Skötsel

Infrastruktursektorn i samråd med centrumledningsorganisationen föreslås se över programmet för löpande skötsel som underhåll, städning och renhållning.

Omedelbara åtgärder

Förbättringarna måste synas snabbt. Exempel på kortsiktiga, snabbt genomförbara åtgärder:

- Samordnad uthyrning av lokaler.
- Aktivare butiksskyltning / förbättrad insyn i butikerna.
- Fasadprogram med kommersiell profil.
- Flytta turistinformationen mer centralt.
- Översyn av belysningen (gatumark och skyltfönster).
- Gemensam marknadsföring
- Öppet till kl 18.
- Snyggare gatupratat.
- Mer enhetliga kiosker och stånd.
- Införande av en operativ centrumledning.

Samverkan

Ett lyckat försvar av Mariehamns centrum kan bara ske om staden och fastighetsägarna samverkar förtroligt vad gäller byggande och investering. Det krävs också att staden, fastighetsägarna och verksamhetsidkarna samverkar när det kommer till centrumledning samt skötsel och underhåll av allmänna rum, fastigheter och lokaler.

Uppföljning

Uppföljning av åtgärdsförslagen i HANDLINGSPROGRAM 2012 och Mariehamns centrums utveckling ska göras fortlöpande. Revidering av handlingsprogrammet ska göras löpande, åtminstone vart tredje år.

Nu pratar vi med varandra

På en fråga till styrgruppen för Ett livskraftigt centrum om vad som blir största nyttan med projektet blev svaret: "Nu pratar vi med varandra"

Stad, handel och fastighetsägare har hittat en form för att prata med varandra, istället för att prata om varandra eller inte prata alls med varandra.

När projektledaren i början av projektprocessen träffade arkitekterna Daniel Andersson och Anna Hjerling beskrev de Mariehamns centrum ur arkitektonisk synvinkel, "som att husen inte pratar med varandra". Projektledaren svarade att det kanske inte är så konstigt, eftersom ägarna till husen inte heller pratar med varandra.

Tänk vad som blir möjligt när husägarna börjar prata med varandra och även pratar med sina verksamheter och staden. Vi kan få ett attraktivt och livskraftigt centrum. Ett centrum där resultatet av pratet kommer att leda till åtgärder som syns i stadsbilden och skapar känslan av att även "husen pratar med varandra". Ett attraktivt, lönsamt och livskraftigt centrum är möjligt!

Ett stort tack till er alla!

Belysta stjärnträd på julgatan 2013. Ett exempel på projekt som City Mariehamn genomfört med samfinansiering mellan fastighetsägare, Mariehamns stad och City Mariehamn.

För mer projektinfo, utredningar, Handlingsprogram 2012 och Gatuprogram för Mariehamn se www.centrum.ax

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska regionala utvecklingsfonden
– En investering för framtiden

MARIEHAMNS
STAD

ålands näringsliv